

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és esütörtökön.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50
Egy hóra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Bucsuzó főispán.

Ha még valaki kételkedett abban, hogy Sándor Béla bácsmezei s Zombor városi főispán valóban letette főispáni állását, az a hivatalos lap pénteki számából bizonyosságot szerezhetett arról, hogy valóban e nagyfontosságú tény bekövetkezett.

Mi e lemondásnak hivatalos konstatálását nagy érdeklődéssel vártuk, mert kíváncsiak voltuk arra, hogy milyen formában fog az jelentkezni.

Nos, a forma, mely a leköszönést közzéteszi, — semmiben sem különbözik ama chablontól, melyet ily esetben mindig használni szoktak.

Valahány főispán leköszön, mindannyi többnyire megkapja a Szent-István-rend kiskeresztjét az ő buzgó s sok évi hú szolgálata elismeréséül. — Megkapta Grómon Dezső, — mikor csődbejutott s itt kellett hagyni méltóságát.

Sándor Béla távozása tehát a leghidegebb formában történik, s csupán az udvariasság szabályai tartattak szem elől.

Az ugyan egyszerű udvariassági aktus, hogy egy 25 évnél is régebb közgazgatási tisztviselő, a ki 16 évig volt főispánja az ország egyik legnagyobb megyéjének, nem menesztethetik a nélkül, hogy a közönség előtt az „saját kérelmére“ ne történjék, és a Szt. István rend kiskeresztje ne kövesse visszavonulását.

De konstatáljuk egyuttal azt is, hogy a kormány mindennél többet nem tehetett hivatalos uton.

Tehetne nem hivatalos uton még igen sokat, ha akarna. — Ott van mindjárt e rendelkezésére álló sajtó, mely még csak arra se méltatja ezen leköszönést, hogy néhány sorban megemlékeznék arról: ugyan ki volt ez lettint csillag, s miféle fényben ragyogott?

Pedig ragyogott Bácsmezeiben azzal a káprázatos fényvel, mely a rabszolgavilágra emlékeztet, hol nincs egyéb, csak ur s szolga.

Soha nagyobb s korlátlanabb

hatalmát vármegyében Sándor Bélánál — főispán nem gyakorolt.

Szemöldökével kormányzott. Még ki se ejtette ajkán a szót s már száz szolgálakéz sietett azt teljesíteni.

A vármegyei terembe léptekor néha valóságos üdv-üvöltéssel fogadták a községi jegyzők s főszoigabírák, s ha valaki föl mert a megyei közigazgatás ellen szólalni, azt lehurogták.

A tisztviselői állások az ő kénye s kedvétől fügtek, a kit valamivé meg akart választani, az bizvást meglett, a kit el akart buktatni, az elhasalt. S ez a hatalmas ur, ez a mindenható potentát, — most minden kényszer nélkül önként letenné omnipotentiaját?

Higye, a ki akarja . . . Mi ugyan nem hisszük, sőt erős az a meggyőződésünk, hogy Sándor Bélának mennie kellett.

Ki fog az derülni nem sokára, hogy miért?

Szemző István adományai.

A vagyon erkölcsi kötelezettségeket hárit tulajdonosára, melyek elől ki lehet ugyan tenni de nem a nélkül, hogy a közvélemény e fölött kritikáját ne gyakorolja.

Szemző István, — a bácsmezei nemzeti párt elnöke, mint bácskai virilista nem temetkezik vagyona kényelmességei közé, hanem a polgári jogok legszebbjét, az alkotmányos jog gyakorlásában visz vezérszerepet, a mi nehéz s háládatlan feladat.

Az a nemes ambíciója, — polgártársainak hasznára lenni, — soha sem engedi szellemét pihentetni, s az ő jótékonyága egészen váratlanul megjelenik mindenkor, valahányszor arra szükség van.

Most egyszerre négy helyen látjuk föltűnni az ő gondosságát s figyelmes voltát, — még pedig oly irányban, mely pártkülönbőség nélküli elismerést érdemel.

Négy adománylevél fekszik előttünk, melyeket sorjában tesszünk közzé:

Az első a Zombori Népkörnek szól s hangzik eképen:

Tekintetes.

dr. Donoszlovits Vilmos urnak,

a „Zombori Népkör“ elnökének

Zomborban.

Mint a vezetése alatt álló „Zombori Népkör“ tagja jogot tartok arra, hogy az egylet érdekeit és céljait tőlem telhetőleg elősegítem, miután tudom azt, hogy az egyletnek tetemes kiadásai vannak, a terhek megkönnyítése céljából van szerencsém o. é. 80 frtot kezeihez megküldeni.

Zomborban, 1895. április hó 24-én.

Tisztelettel

Szemző István.

Nem annyira az adomány, mint inkább az a lekötelező figyelem, melylyel Szemző István a Népkör működése iránt viseltetik — hódította meg a kör tagjait, a kik siettek őt diszdiszelnökül megválasztani.

A másik levél a zombori ipar-
testületnek szól s így hangzik:

Tekintetes.

Müller Vilmos urnak,

a Zombori általános ipar-
testületi elnökének

Zomborban.

Zombor város iparos osztálya anyagi és szellemi állapotát mindig élénk figyelemmel kísérem és hogy érdeklődésem némi tanujelét adjam, fogadják a tisztelt ipar-
testületet az ide mellékkelt 50 frtnyi összeget, mint az iparos osztály iránt táplált nagyra-
becsülésem csekély kifejezését.

Zomborban, 1895. április hó 24-én.

Tisztelettel

Szemző István.

A harmadik levél a zombori iparos dalárdához intéztetik, itt közöljük:

Tekintetes

Eibach István urnak,

az „Iparos Dalárda“ elnökének

Zomborban.

A „Zombori Népkör“ által rendezett „Kossuth ünnepélyen“

kedvesen lepett meg az iparos dalárda szabatos szép éneke, miért is fogadja a tisztelt Egylet az ide mellékelt csekély 30 frtnyi összeget, mint állandó jó indulatom és érdeklődésem kifejezését, melylyel az iparos osztály ezen dalegylete iránt viseltem.

Zomborban, 1895. április hó 24-én.

Tisztelettel
Szemző István.

Végre a negyedik levelet Szemző az új katolikus templom építő bizottságához intézte a következő tartalommal:

Tekintetes

dr. Thurszky Zsigmond urnak,
az új templom építő bizottsága elnökének.
Zomborban.

Szívélyes felszólításukat megköszönve, — mint hitbuzgó katolikus — a fenti célt én is óhajtom támogatni, mellékelve küldök egyelőre 50 frtot a földtöltési munkálatok fedezésére.

Zomborban, 1895. április hó 24-én

Tisztelettel
Szemző István.

Mind eme tények önmagukért beszélnek s semmi szükség arra, hogy dicsérő szavakkal jelentőségük külön is kiemeltessék.

Meg vagyunk már szokva ahhoz, hogy a köztéren — ott, a hol valósággal önzetlen tevékenység s buzgóság követeltetik — Szemző István nevével találkozunk.

S talán nem veszi tőlünk senki rossz néven, ha azt is kon-

statáljuk, hogy vannak ugyan városunkban még számosan oly egyéniségek, a kiket vagyoni állásuk arra praedestinál, hogy a közjóért áldozzanak, de tudunkkal nem igen akad Szemző István pártelnökön kívül áldozatkész férfiú, vagy ha igen, úgy akkor az is a nemzeti párt táborából kerül ki.

A mai kormánypárt kitünőségei reflektálnak ugyan ordókra, meg zsiros nyugdíjra is, de ha arról van szó, hogy ők is áldozzanak: akkor láthatatlanokká válnak.

Csupán ennyi s nem több az, a mit ez alkalomból megjegyezni kívántunk.

A felekezeti harcz ellen.

Megemlékezünk lapunk más rovatában Pártos Béla e czim alatt megjelent könyvéről, röviden regisztrálva annak a könyvpiacra való kerülését. E könyv azonban annyi elmeállal, annyira erős logicával van megírva, hogy bár nem tartozunk ahhoz a politikai párthoz, melynek dr. Pártos egyik kiváló tagja, szolgálatot véltünk teljesíteni olvasóinknak, midőn a röpiratból egyet más olvasóinkkal megismertettünk.

A néppárt programjáról írva szerző a többi között ezt mondja:

A néppárt programjáról.

A néppárt programja fővonásaiban telivér „közös-ügyes” nyíltan reakcionárius, titokban antiszemita és hegyibe meg éppen nem őszinte; ezen tulajdonságai, azokkal együtt, miket alantabb fogok még szellőztetni,

teljesen elegendők arra, hogy az ország lakossága ettől az ujdonsült párttól és programjától elforduljon; vezetőire ne hallgasson s ezeknek a hazára egyenesen veszedelmes törekvéseit semmiféle támogatásban ne részesítse.

Előre is ígérem, hogy jelen fejtegetéseim közben is, mint eddig mindig, iparkodni fogok eltalálni s fenn is tartani a tárgyalóság azon hangját, mely szerintem első és főkéllék mindenkiiben, ki aktuális és nehezebb természetű politikai kérdéseket a nyilvánosság előtt tárgyal. Ha ez a tárgyalóság netán röpiratom érdekességének rovására fogna esni, ezzel én közelebről nem törődöm, mert én nem annyira érdekes, mint inkább hasznos dolgokat óhajtok írni; használni kívánok függetlenségi pártomnak s ezzel együtt édes hazánknak, melynek békés kulturái haladását s egészséges fejlődését az újonnan keletkezett párt céljai és irányai által egyenesen veszélyeztetnek látom. Kinek pedig az ilyféle tárgy nem eléggé érdekes, az egyszerűen ne olvasson politikai röpiratot, hanem olvasson regényt, verset vagy novellát.

Helyes irányú és jó szellemű újság-cikkek mellett, úgysis olvashattunk a legközelebbi multban a néppárt ellen számos oly politikai cikkeket is, melyek szenvedélyesek, izgatók, sőt itt-ott vérig sértők — tehát minden inkább voltak, mint objektív tartalmuak. Hogy csak egy példát említsek — igaz! hogy ez a legdrasztikusabb volt! — egy kormánypárti cikkíró a néppárt embereiről egész komolyan azt az alternatívát állította fel, hogy: „vagy gonosztevők, vagy örültek!” No már engedelmet kérek, így ne vessük el a sulyot, mert a ki ily modorban ír, az csak árt annak az ügynek, melynek használni akart. Így minősíteni nem szabad a néppárt kezdeményezőit, mert ezek egyszerűen oly honfiak, kik közügyekkel foglalkozva fonákul gondolkoznak s a politikai téren téves, helytelen, sőt veszélyes

T Á R G Y A.

A földes kisasszonyok.

(A „Z. és V.” eredeti tárczája.)

A családi sirbolt, óta a kert végén, már napok óta várta új vendégét kismarjai Radnai Belát, az egykor athleta embert, most a betegségtől megtört aggastyánt.

Eljött a halál. A temetésnek is vége van már, a kriptában ismét a régi csendű tanyát. Mikor az özvegy két viruló leánya karján a kertben sétált, elgondolta: „Talán jobban is van így! Szegény ember, tele volt bogarakkal. Nem engedte meg, hogy az asszony a lábát kitegye a házból, a gyerekekre sem gondolt, mulatságról szó sem volt. Asszonynak konyhában a helye, szokta mondani. Mi lett volna, ha ez az ember életben marad? A lányok már nagyok, mulatniók, szorakozniók kell úgy, a mint ő tette, mielőtt ez a különös ember ide nem hozta, ebbe az egyhangú, sorvasztó magányba. Pedig Radnai szerette a nejét, szerette a lányait is, de tele volt ilyen bal-felfogással. A birtok is szépen jövedelmezett, míg ő kezelte, messze vidéken nem volt olyan buza, mint a milyent ezen az ezer holdon lengette a szél.

Az asszony úgy gondolkodott: „Majd elviszem a lányokat egy-két mulatságra,

keresek nekik jóra való, tisztességes férjet, hamar megy majd, mindakettő szép, pénzüik is van, a többi már magától jön.”

*

Trombitászó veri fel a falu csendességét, hosszú sorban, porlepetten jönnek a huszárok. A tisztek kiosztják parancsaikat, a legénység észleled, mindenki siet „kvártélyára”, kipihenni a hosszú marsch fáradsálmait. Radnaiékhoz három tiszt jutott: Hartmann kapitány, Császy hadnagy és Szendeffy kadét, vagy mint a tisztek nevezték az „ábrándos” kadét. (Az előző hadgyakorlatok alatt rajta kapták, mikor holdvilágnál gyöngyvirágot szedett, azóta maradt rajta a név).

Hangos lett a ház, a lányok mulattak. Kirándulás, táncz, éjjeli zene, ez így ment napokon keresztül. Az asszony könnyen beletalálta magát az új életbe, hiszen csak folytatása volt annak, melyet abban kellett hagynia. S a lányok? Hát csoda, ha két 16-17 esztendő leány, beleszeret egy huszártiszthez, a ki elhitheti vele, hogy ő az első leány, kiért rajong, pedig alig várja már a parancsot, mikor tovább kell mennie, mert hisz' ebből él a huszár: ló, cigarett, asszony ez utóbbi mindig új.

*

Batiszt kendő, durva vászon együtt leng a szélben. Ez, a legénységnek, az, a tiszteknek szól. A paraszt leány, meg a

földes kisasszony sóhaja együtt száll a távozó ezred felé. Csak a vezénylő tisztek kardja csillan meg neha-neha a távolban, aztán az is eltűnik. A fölvert por leszáll, csendes a falu, hisz' a szivdobogást nem lehet hallani?

*

„Hurrah fiúk! — rohant be a kadét a casinó társalgójához — itt vannak a kismarjai földes kisasszonyok.”

„Feljöttek? Beszélj „ábrándos”, mit tudsz?”

„Ma délben talákoztam velük. A lányok egy szuszra elmondták, hogy bálozni eljöttek 5 hétig itt maradtak, s most éppen ruhákat, kosztümöket s a jó ég tudja mit nem, akarnak vásárolni. Felhasználva az alkalmat meghívtam őket a szombati muláságunkra, azt ígérték eljönnek. Ah! — valami még arra is emlékeznek, hogy mikor becsipe hazamentünk, az ablakuk alatt azt kiáltottam: „Hej, de már akkor későn lesz, kadét szíve másé lesz”. Eddig a jelentés”, — szált a kadét s tréfásan „hapták”-ba vágta magát a kapitány előtt, majd cigarettre gyújtva, végig feküdt a pamlagon és szemtelenül rugdalni kezdte a főhadnagyot.

Ma piknik, holnap bál, azután jelmezestély s ez így ment hétről-hétre. Ez öt héttől, már a nyolczadik járt. A gazda ezalatt úgy intézkedett, hogy minél közelebb jut-

utakra kerültek s másokat is ilyenekre akarnak terelni. Minden esetre határozottan állást kell foglalni ellenük, de e közben nem szabad figyelmen kívül hagyni még azt sem (a mit a szakjuristák enyhítő körülménynek szoktak nevezni . . .), hogy ezen most pártot szervező férfiak gyermek- és ifjokorukban többnyire oly oktatásban s nevelésben részesültek, mely lelkületüket a szabadabb irányzatok befogadásától nagyrészt elzárta s így ma már — férfiakul, sőt tán idősb emberekkül is a haladás követelményei iránt érzéketlenek s a szenge korban rájuk erőszakolt békókból kibontakozni nem bírván, a szabadabb eszmék színvonaláig felemelkedni egyszerűen képtelenek. Ha újpártalkotásuk lélektani egyik belső rugóját ezekben keresem, minden esetre sokkal közelebb járok az igazsághoz, mint fentemlitemen kormánypárti író, ki szörnyű alternatíváját nagy politikai lapban felállítani elég meggondolatlan volt. A gúny fegyverét azonban — mert ezt is használták sokan — én is itt-ott igénybe fogom venni az új „néppártosok“ ellen, mert elvi harcz közben az megengedett, sőt néha igen kedvelt intellektuális eszköz.

De már most csakugyan tüzetesen ráterek tárgyamra, különben igen hosszú találni lenni rápiratom, melyet pedig rövidre akartam szabni.

Fentebb jellemeztem a néppárt programjának főbb vonásait, tartozom itt e jellemzés megokolásával, illetve a bizonyítással.

Azt, hogy a néppárt „közösítgyes“, nem kell külön igazolnom, hisz ezt önmaguk nyíltan bevallják, bevezető szövegként mondván: „hogy az 1867-iki kiegyezés alapján alakultak meg“. Ezzel a nyílt vallomásukkal minket függetlenségeket tulajdonképp elismerésre köteleztek meg pedig két irányban, részint mivel önmaguk ellen a mi politikai helyzetünket könnyebbé tették, részint pedig azért, mert a magyar nép legnagyobb része

hassan a kastélyhoz, mert sejtette előre, oda már vissza nem tér a Radnay család.

Mikor harmadszor üzenté meg az aszszonyának, hogy már eladta előre a búzát, meg a repcét is, másból pedig nem lehet pénzt csinálni, megjött a negyedik levél, sőt a többi is s a felelet mindegyikre ugyanaz volt: igen csekély összeg, egy-egy csepp, mely később megnőtt, hogy az egész birtokat elárasztotta.

Egyszer aztán megjött az okirat „a kismarjai Radnay-féle birtok“ elárveréséről s mialatt odalent a dobok peregték és az öreg eselések könnyei potyogtak, ott fent a fővárosban, örült tempóban, kaczagva, dalolva táncolták a csárdást.

Magános czellában merően maga elé bámul egy fehér haju nő, néha-néha felsikolt, majd tompán hörgi: „Béla! Béla!“, aztán visszaesik merengésbe.

A tiszték együtt mulatnak a két híres nővérrel s rekedt hangon éneklék a divatos orpheumi kuplét. A pezsgő a lányok fejébe szállt, ölelik, csókolják a tisztéket, de néha akaratlanul egymásra néznek s ilyenkor mindkettő elhalványul. Vajjon mi jutott eszükbe? A kripta tán, ott a kismarjai kert végén?

tasi Dán.

rögtön elfordul tőlük, rájuk sem hallgat, mihelyt megtudja, hogy az újpárt a hatvanhetes alapon áll. A „közösítgyes“ rendszer a magyar népknek nem kell — ezt bátran és tartzkodás nélkül ki lehet mondani és írni — és ha a választások tisztán és becsületesen foganatosítottak vala a multban, ez a rendszer már régen elbukott s 48-as függetlenségi pártunk többségre került volna. Hogy ez a rendszer népünknek ezután még kevésbé kelljen, arra jövőre folyton legyen is, lesz is gondunk mindaddig, míg sikerülünk nem fog azt a mult idők lovtárába dobni, vagy parlamentárisabban szólva, a történelemnek annyi tisztelettel átadni, a mennyit — megérdemelt. A fölött, vajjon ügyes és politikailag eszelyes dolog volt-e fentjelzett „hatvanhetes“ vallomást tenniök, én nem nyilatkozom, ez nem rám tartozik, végezzék ezt el a néppárt urai maguk közt.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara jelentése

Kereskedelmi és iparkamránk egy terjedelmes, 10 és 1/2 nyomtatott ivre terjedő kötetben adott számot az elmúlt 1894. év kereskedelmi és ipar-viszonyairól. Az ország husz kamarája közül a szegedi a legelső, mely évi jelentését közzé adja. A kiváló gonddal szerkesztett s díszesen kiállított kötet első sorban a kamara ez évi tevékenységének leírásával foglalkozik. Azután külön-külön fejezetekben pertractálja a milleniumi kiállítást, az őstermelési viszonyokat, a kereskedést, az ipar helyzetét, foglalkozik az ipartestületekkel, a szakoktatással, a közlekedési viszonyokkal, a posta és távirada-üggyel, a telefonnal, a hitelüggyel, a jogszolgáltatással, a kiviteli iparral. Végül pedig közli a jelentésben foglalt kérésekkel.

A nagyérdékű füzetből im ismertetjük a „Jogszolgáltatás“ fejezetében közlötöket, a melyek nyilvánvalóvá teszik, a kamara területén levő négy tártörvényszék, a mi a kereskedelmi és váltópereket és ezekkel kapcsolatos ügyeket illeti, a zombori törvényszék nagyon is leghátul áll forgalomra nézve a többi három törvényszék mögött.

A kérdéses fejezet szó szerint a következő:

Jogszolgáltatás.

Közöljük itt a kerület négy törvényszékénél az 1894-ik év folyamán fölmerült kereskedelmi, váltóperek és csődügyek kimutatását, melyből kitűnik, hogy az 1894-ik évben ismét nagy arányokban szaporodtak a kereskedelmi perek, különösen pedig a váltóperek, amelyeknek a számában az emelkedés 2823.

Nagyon kedvezőtlen arányt mutat a csődügyek számának növekedése. Amíg tudniillik a kerület négy törvényszékéhez 1893-ban mindössze 70 csődügy érkezett, 1894-ben ez a szám 170, ami sajnos tanúságot tesz a rossz üzleti viszonyokról és arról, hogy mindinkább sokasodnak a nem reális alapon kezdett kereskedelmi vállalkozások.

A kerület törvényszékeinek ezen ügyeiről különben a következő kimutatás foglalja magában a részletes adatokat:

A jogi esetek megjelölése	A törvényszék megnevezése				Összesen
	szegedi	szabadkai	zombori	újvidéki	
<i>Váltóper.</i>					
1893-ról folyamatban maradt	117	28	23	14	182
1894-ben érkezett	2988	5085	486	1274	9833
Az év végével maradt	135	—	32	20	187
<i>Kereskedelmi per.</i>					
1893-ról folyamatban maradt	—	—	13	12	45
1894-ben érkezett	90	171	11	25	297
Az év végén folyamatban maradt	—	—	7	15	22
<i>Csődügy.</i>					
1893-ról folyamatban maradt	48	32	33	20	133
1894-ben érkezett	45	81	8	36	170
Az év végén folyamatban maradt	61	48	32	24	165
<i>Bejegyzett czég.</i>					
Volt az év elején	456	1065	492	191	2204
Az év folyamán bejegyzett	86	66	28	56	236
Az év folyamán töröltetett	30	35	18	24	107
Volt az év végén	512	1096	518	223	2339

H I R E K.

— **A „Zombori Népkör“** f. hó 27-én d. u. 7 órakor fölötté látogatott ülést tartott, melyen Szemző István megyei pártelnököt diszelnökévé választotta. A választásról szóló értesítést, a diszoklevéllel együtt az elnök vezetése alatt a Népkör törzstagjai közül kijelölt öt tagu bizottság fogja Szemző István hírül adni s fölkerini, hogy a diszelnöki méltóságot fogadja el.

— **Távozó főispán.** A király — a hivatalos lap mai számának közlése szerint — Sandor Bélát, Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánját ezen állástól saját kerelmére felmentette s neki ez alkalommal sok évi hü és buzgó szolgálai elismerésül a Szent-István-rend kiskeresztjét díjmentesen adományozta. — Ezzel egyidejűleg közölhetjük, hogy a főispán junius hó 1-éig tölti be állását, mert addig az új főispán kinevezése nem fog megtörténni. A Szent-István-rend kiskeresztjét többnyire nyugalomba vonuló főispánok kapják „politikai érdemekért,“ mint azt annak idején Gromon is megkapta. Ez idő szerint ötven kis keresztje van e rendnek, melylyel régebben a bárói rang is járt, most már nem Mint halljuk — a távozó főispán tiszteletére banket készül, melyet a tisztviselői kar rendezt volt főnökének. Tervben volt, hogy a törvényhatóságok is ünnepélyes bucsuztatást tartsanak, de ez — úgy látszik az ellenék merev magatartása miatt abban maradt.

— **Esküvő.** Szabó Imre kir. törvényszéki albiró, ki városunk társadalmi életében igen rokonszenves helyet foglal el folyó hó 30-án d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget okolicsányi Okolicsnyi Margit kisaszszonyának, Okolicsnyi Gyula pénzügyi titkár leányának. Tartós boldogságot kívánunk az ifju párnak.

— **Szenszátiós letartóztatás.** A zombori kir. törvényszék vizsgáló bírāja tegnap kihallgatásra idézte maga elé Bergenthal Arnoldot, a volt Haris és Bergenthal czég egyik baltagját. A kihallgatás bevégezéztével kihirdette előtte azt a határozatot, hogy a vizsgálót elrendeli s őt magát vizsgálóti fogságba helyezi.

— **Az ujvidéki képviselő Zomborban.** Visontai Soma, Ujvidék város országgyűlési képviselője csütörtökön az esti vónattal városunkba érkezett, hogy az emberölés büntette miatt letartóztatva levő Schlaetter Nándor ügyében a zombori kir. törvényszéknél eljárjon. Visontai, a mint halljuk oda nyilatkozott, hogy a vád alá helyezési határozatot nem fogja meglebebeznii, hogy így a végtárgyalásnak mielőbb leendő megtartását lehetővé tegye. A végtárgyaláson a védő tiszteit Visontai személyesen fogja teljesíteni.

— **Kegyuri bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város kegyuri bizottsága 1895. évi április hó 28-án délelőlt 10 órakor a városnéhez nagy természetű rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Mult évi 62. szám alatt kiküldött választmányának jegyzőkönyve.

— **Műkedvelői előadás.** A zombori Tóth Kálmán kör folyó évi május hó 4-én a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Színe kerül: Cifra nyomoruság. Színmű 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. Rendezi: dr. Balogh Ernő. Személyek: Bálnai Gusztáv, számtanácsos, dr. Frank Mihály, Bella, huga, Szűcs Margit. Sodró Antal, irodatízt, Rajcsics László, Zsófi, neje, Baumann Aranka, Eszter, rokona, Szabácsi Anna, Csoma Bálint, napidíjas irnok, Szalay Frigyes. Mártha, Klótdil, Aurélla, Juczi, Laczsi, leányai: Csarsch Aranka, Zsambokráthy Irén, Falczione Iionka, Szűcs Irén és Simonovits Mariska. Mái Simon, tiszteletbeli segédfogalmazó, Kleiner Lajos. Poprádi Endre, dr. Horváth Ákos. Tarczali Jenő, Littvay Antal. Zegernyei Parthenia, Zegernyei Zenobia: Jeszenszky Jolán. Mézesné, Rajcsics Margit. Hantos, Barna, irnokok: Mihályi József és Trischler Karoly. Tóbbias, hivataloszoja, Keke-zovich János. Murok Márton, ügyvéd, Heister Zoltán. Pinczér. Végrehajtó. Becslő. — Helyárak: Prosc. páholy 5 frt. Páholy 4 frt. Földszinti ülőhely 1 frt. Földszinti állóhely 40 kr. Deák- és katonajegy 20 kr. Jegyek előre válthatók Schön Adolf könyvkereskedésben. Előadás után a kör helyiségében háziestély. Az előadás kezdete esti 7, pénztárvnyítás esti 6 órakor.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter a bajmoki önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait jóváhagyta.

— **Névváltoztatás.** Fleischmann Miksa, Zsigmond, Sándor, és Samu mélykúti lakosok, vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel „Fenyő”-re változtatták.

— **Eljegyzés.** Vidákovits Mihály, szilbási aljegyző eljegyezte Lachowicz Frigyeske kisaszonny Zomborból.

— **A baja-zombor-ujvidéki vasut munkálatai** annyira előrehaladtak, hogy e vasut a nyár folyamán megnyitható lesz. Eddig teljesen elkészült a földmunka az egész vonal mentén az állomásokon, a „Ferenccsatorna”, a hid már is kész, a többi hidak és átvezeték szintén készek, az összes épületek tető alatt vannak és azokon a valóslási munkák folyamatban vannak. Bajától Zomborig és Ujvidék felül 25 kméteren a vágányok le vannak fektetve s még csak 30 kméteren fektendő le.

— **A Zombori Kerékpár egyesület** f. évi április hó 28-án (Vasárnap) Bezdán — Szántóvára kirándulást rendez. Indulás: d. u. 1 órakor a klubhelyiségből. A résztvevő tag urak felkérletnek, hogy gépszám jelvény és lámpával jelenjenek meg.

— **Öngyilkosság Csantavéren.** Firtiz Antal csantavéri 19 éves legényt — mint csantavéri levelezőnk írja — hozzátartozói kedd viradóra a padláson felakasztva találták. A legény egész héten szüleiével együtt a kukoricát ültette s így még a szülei sem tudják gyilkosságának tulajdonképeni okát, amely kétségkívül az utolsó pillanatban érlelődött meg e szarencsétlen véget ért fiatal emberben. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Esketés.** E hó 24-én tartották Dirnbach Jenő bellei fiatal kereskedő Grün baum Regina k. a. egybekelési ünnepeket Stanisitson, melyen a szertartást Blitz Adol főrabbi végezte.

— **Gyilkosság Szent-Tamason.** Theodorovits Döme szent-tamási birtokos, volt községi jegyzőt most vasárnap megölték a faluban esti nyolcz órakor, egyik fűtuczán, két ház távolságra a csendőrkapitányától. A rémes dolog híre még vasárnap éjjel nagy izgalmat keltett a községben, ahol azonnal nyomozni kezdtek az ismeretlen tettesek után. A gyanu eddig, mint tudósítónk jelenti, egy rendőrré irányult. Mint egy későbbi tudósításunk jelenti, éppen ez a rendőr az, aki a gyilkosságról először jelentést tett. A neve Gavanszky Pító. Sulyos gyanokok miatt tartoztatták le a csendőrök.

— **A szabadkai községi gymnasium szűzenese** f. évi május hó 13-án fog szapultatni a szegedi sajtóbiróság előtt. A sajtóper Simonyi és Ghrhoman tanárok között folyik. Ez a sajtóper bemutató lesz Szabadkáról Szegeden, mert a szegedi esküdték szabadkai sajtóperében még eddig nem itéltek.

— **Pályázat** van hirdetve a szeged kir. táblánál irnoki állásra.

— **Szerencsétlenség.** Folyó hó 23-án délután 5 óra tájban Bartos Sándor madarasi földműves tanyáján kukoricát hengerelvén, a munka befejezte után hazamenet a henger elé fogott ökrrei előtt haladt, a munkánál vele volt Róza nevű 7 éves leánykájja a henger után balogott; a kis leánykának egyszerre csak az a gondolatja támadt, hogy felül a hengerre; apja tudta nélkül fel is ült, de az egynselyt elvesztvén, nyomban le is esett; a henger keresztül ment rajta s a 7 éves kis Róza szörnyet halt.

— **A sorozások eredménye.** Vármegyénk területén az összes járásokban immár befejezték a sorozásokat. A sorozások eredményét járásként a következőkben közöljük: 1. A zentai járásban az állításkötelesek száma volt 649, távol maradt betegség s egyéb okból 99, az ujoncjutaléokra besorozotott 171, a póttartalékba 21 hadköteles. 2. Az apatini járásban az állításkötelesek száma volt 894, távol maradt 82, az ujoncjutaléokra besorozotott 329, a póttartalékba 53 hadköteles. 3. Az ujvidéki járásban az állításkötelesek száma volt 781, távol maradt 82, az ujoncjutaléokra besorozotott 194, a póttartalékba 25 hadköteles. 4. A palánkai járásban az állításkötelesek száma volt 594, távol maradt 65, az ujoncjutaléokra besorozotott 153, a póttartalékba 21 hadköteles. 5. A zombori járásban az állításkötelesek száma volt 828, távol maradt 87, az ujoncjutaléokra besorozotott 356, a póttartalékba 57 hadköteles. 6. Az ó-becsei járásban az állításkötelesek száma volt 705, távol maradt 145, az ujoncjutaléokra besorozotott 231, a póttartalékba 32 hadköteles. 7. A hodsághi járásban az állításkötelesek száma volt 638, távol maradt 69, az ujoncjutaléokra besorozotott 224, a póttartalékba 40 hadköteles. 8. Az almási járásban az állításkötelesek száma volt 962, távol maradt 73, az ujoncjutaléokra besorozotott 426, a póttartalékba 68 hadköteles. 9. A kuljai járásban az állításkötelesek száma volt 678, távol maradt 70, az ujoncjutaléokra besorozotott 254, a póttartalékba 26 hadköteles. 10. A topolyai járásban az állításkötelesek száma volt 845, távol maradt 100, az ujoncjutaléokra besorozotott 291, a póttartalékba 28 hadköteles. 11. A bajai járásban az állításkötelesek száma volt 817, távol maradt 82, az ujoncjutaléokra besorozotott 359, a póttartalékba 68 hadköteles. 12. A zsalyai járásban az állításkötelesek száma volt 356, távol maradt 55, az ujoncjutaléokra besorozotott 101, a póttartalékba 9 hadköteles. 13. A iteli járásban az állításkötelesek száma volt 348, távol maradt 33, az ujoncjutaléokra besorozotott 107, a póttartalékba 12 hadköteles. 14. Zenta városában az állításkötelesek száma volt 376, távol maradt 36, az ujoncjutaléokra be-

sorozotott 138, a póttartalékba 12 hadköteles.

— **A régi betyárvilág nevezetes alakja** került a bácsalmási büntető bíróság elé. Bessenyi Antalnak hívják az elagott embert, aki fiatal korában leghíresebb löködje volt a Bácskának. Ráday királyi biztos egyik legszenzációsabb fogása az volt, amikor Bessenyit kézrekerítette. A rettegett betyár kerek 20 esztendő telttől különféle fegyházakban. A fogság nem tudta megtörni, de az őregség őt is megviselte s az egykori dőlczeg haramiából, aki egyetlen karikás ostorral egész meneseket hajtott el a pusztaőről, lassu járásu, görnyedt alak lett. Rabló természetű mindazonáltal magmaradt, aminek jelét adta legutóbb is. Az őreget a Halasról Szankra vezetett uton elfogták, mert egy Göbölög Pál nevű fiatal társával egy halasi gazda lopott tehenét hajtotta a vásárra. Göbölög Pál megszökött, de a csendőrök őt is kézrekerítették. A vén betyár erősen tagad s azt állítja, hogy a tehenet egy ismeretlen ember bizta rá, aki magát Szabó Istvánnak nevezte, állítólag kecskeméti lakos és az elhajtásért 2 frotot ígért neki. Göbölög alibijét akarja igazolni s azt állítja, hogy az öreg betyárt nem is látta soha. Mind a kettőt vizsgálati fogságba tették.

— **Kritikus toaszt.** A „Nemzeti Ujság” írja: A szabadkai polgári kör a napokban közvacsorát rendezett, melyen természetesen a felkőszöntők sem hiányoztak. A hivatalos és nem hivatalos toasztok közben csak felállt az ottani városi utbiztos, aki rémtoasztzó hírben áll és magasra emelte poharát.

— **Halljuk! Halljuk!** — zugta a közsönség.

Az utbiztos e sikertől elkapatva, csakugyan elkezdte mondókáját:

— Emelem poharamat arra, aki szemünk fénye, lelkünk büszkesége és öröme...

A társaság figyelve hallgaltott, az utak gondozója pedig folytatá:

— Emelem poharam ő reá, a nyagra: Mamuzsich Lázár polgármesterünkre;

Iszonyu zűrzavar keletkezett erre. Az emberek fölugáltak, verték az asztalt és kiáltották:

— Eláll! Eláll! Eláll!

— Nem lehet! felelte erre az utbiztos rengeteg flegmával

— Miért? — kérdék a körtagok elképedve.

— Mert a polgármester megparancsolta, hogy ezt a felkőszöntőt mondjam el rá. Én pedig engedelmis hivatalnok vagyok.

Az utbiztos a másik pillanatban már az utat mérte. Tanulság: hogy Szabadkán a polgármesterre még hivatalos megrendelés folytán sem szabad dikciókat mondani.

— **Sport kérdés a bíróság előtt.** Az Achilles sport-egyesület, továbbá a szabadkai torna-egyesület ellen Müller Dávid, a ki azoknak több palicsi versenyében részt vett, három ezüst érem, két elismerő oklevél, egy arany érem és egy 300 forint értékű „viadori ezüst kurt” kiadására iránt pört indított. Az elsőbírótság elutasította a felperest, azt mondva küzdelem fogadás, amely nem képezheti bírói eljárás tárgyát. Ezzel szemben a királyi tábla — mint az Újvidéki Közlönye írja — mindazokat a díjakat és okleveleket odaítélte, amelyeket keresetben kért. A megokolás érdekesebb része így szól: „Nem volt elfogadható az elsőbírósnak arra alapított elutasító indoka sem, hogy véletlenül függő versenyfogadásokból származtatott követelés per utján nem érvényesíthető; mert felperes keresetét nem fogadásra, hanem a kormány engedélye mellett alakult egyesület által alapszabályai értelmében megtartott nyilvános versenyen a győztes részére, ügyességének és gyakorlatosságának elismeréséül kitűzött díj kiadására irányította. Ily versenydíjak pedig a fogadásokból származtatott követelésekkel egy tekintet alá nem vonhatók.”

— **Talált csontváz.** Szabadkán a halasi kapun kívül a törvényhatóság új temető helyiséget rendez be. Az

uj temető földmunkálatai s a külön féle gödrök egyengetése közben az egyik hajlatban egy teljesen feloszlott férfi hullára akadnak a munkások, mely szakértők állítása szerint hónapok óta fekszik eltemetetlenül. A holttest mellett egy baltát találtak, de kiletét megállapítani ez ideig nem sikerült, valamint az sínes kiderítve büntény vagy szerencsétlenség áldozata-e az elhalt. A vizsgálat folyamataiban van.

— **Halálozás.** Lichtneckert Antal bajmoki Lichtneckert szálló tulajdonosa folyó hó 28-án délután 2 óraker életének 66 évében elhunyt. A család részéről kiadott gyászjelentés így szól: Alulírottak a saját, valamint számos rokonaik nevében mély fájdalommal tudatják, hogy családjuk hön szeretett feje Lichtneckert Antal folyó hó 23-án d. u. 2 óraker életének 66-ik évében rövid szenvedés után, jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai f. hó 24-én délután fél 6 óraker fognak a gyászházban beszenteltetni és a bajmoki sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig ugyan e hó 25-én reggel 9 óraker fog a helybeli r. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatni. Bajmok 1895. évi ápril hó 24-én. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Özv. Lichtneckert Antalné szül. Lichtneckert Anna, özvegye. Lichtneckert József, János, Ida, Szidonia, Ferenc gyermekei. Lichtneckert Józsefné szül. Csapláros Irma, menyé. Horváth János, veje. Horváth András, unokája. Lichtneckert Ferenc, György, Margit, Katalin, Magdolna, testvérei.

Hamisított fekete selyem. Égesünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szallónás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (mint-hogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha valódi selyem hamuját össze nyomjuk, elporzik, a hamisítvány nem.

— **Henneberg G. (os. k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben,** házhoz szállítva postabér és vámmentesen szívesen küld barminek is mintákat, akár egyes öltöny ökre való akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

* **Lakást** és jó polgári kosztot olcsón kaphat egy fiatal ember intelligens polgári családnál. Czím megtudható a kiadóhivatásban.

IRODALOM.

„**A felekezeti harcz ellen**“ czimmel irt egy rőpiratot megyénk szűlőtte dr. Pártos Béla jó nevű fővárosi ügyvéd. A rőpirat, a mint azt különben szerző a czimlapon is jelzi, leginkább a néppárt ellen van irányítva, s a tömören s jó magyaros iránylyal megirt füzet szoros egymásutánban sorolja fel azokat a teendőket, a melyeket a felekezetek közötti békét veszélyeztető e párt kellő mederbe szorítására szükségesekek. — Ajáljuk e, füzetben irtakat olvasóink megiszivelésére.

Arany János balladái, Zichy Mihály rajzaival. Royal filio, facsimile kiadás; az eredetinek vonásról-vonásra hű hasonmásai. A balladáknak a művész által sajátkezűleg leirt teljes szövege, körrajzokkal, intálékhoz csatolt illusztrációkkal és „Cul de lampe“-okkal (záró rajzokkal) van ellátva. Több bal-

ladát önálló nagy compositiók, albumlapok is illusztrálják.

Egy-egy ballada ára terjedelméhez, az illusztrációk számához képest 2—5 frt. Rőszint megjelentek, részint reproductió alatt vannak.

A Waleai bárdok	1 albumlap,	2 szövegillusztrációval	3 frt
Hidavatás	1	„	4
Borvívőz	1	„	4
Ejféll párbaj	1	„	3
Ágnes asszony	1	„	7
Önnepnők	1	„	3
V. László	1	„	5
Egri leány	10	„	250.
Zách Klára	5	„	
Tengeri hántás	5	„	
Török Bálint	10	„	
Szibilyáni Jank	1	„	9

Nagy költőnk halhatatlan alkotásai közül talán a balladákról mondhatni el leginkább, hogy a figyelmesebb vizsgáló előtt a gyönyörködésnek mindannyiszor felfrissülő forrásait tárják föl. Ezért e balladák fejtegetésére és magyarázatára irodalmunknak legkitűnőbb aestheticusai szentelték idejüket és fáradságukat.

De minden kommentár között bizonyára legkedvesebb és legvonzóbb az, a mit egy genialis festőművész adhat, a kinek képzelete a költő szellemi alkotásait eleven képekben testesíti meg s a ki művészetének eszközei által a képzelet alkotásait szemmel láthatókká tudja varázsolni.

Világhírű nagy művésznök, Zichy Mihály, évek óta foglalkozik Arany balladával. Tarczájában évek óta kész vázlatokkal varta a kedvező órát, midőn egyéb feladataitól kisé szabadulva, azok kidolgozására szentelhesse erejét. Élvezettel, gyönyörűséggel, egész lélekkel csüggett feladatán, buzgó őhajta — a mint egy erre vonatkozó levelében írja — beletenni e kedvenc művébe „a mit lsten tudnia adott“.

Alkotó képzeletét, izlését, humorát, kifogyhatatlan művészi leleményét, óriási rajztudományát, egyszerűval azt a tüneményes művészi leleményét, egyszerűval azt a tüneményes művészi termető erőt, a mit a francziák kitűnő műkritikusa Gauthier Teofil „un monstre de génie“-nek nevezett, ezuttal teljesen a költő szolgálatára adva, sorról-sorra, képről-képre követi alkotásait, de mégis önálló, mégis eredeti, mégis mindenütt „Zichy“ maradt. A rajzok száma, beosztása-compositiója, kidolgozása tekintetében teljesen szabadon követte a saját inspirációját.

A hol a ballada cselekvénye egy fejleletben pontosul össze, ott a művész is egy nagy képre csoportosította alakjait; a mely balladának menete folyamatosabb, annál az illusztráció is kisebb jelenetek sorozatával követi a cselekvényt. A mint Arany a tárgyhoz mérten változtatja hangját, rhythmusát és versalakjait, úgy változtatja Zichy is a művészi előadás módját.

A kiváló előszeretettel, kedvet és gyönyörűséget, melylyel nagy művésznök e költemények művészi magyarázatával foglalkozott, különösen bizonyítja az, hogy azok egész szövegét is a saját kezével írta meg, mondhatni a szavakat rajzokkal mintegy művészi egységbe olvasztotta össze, mi különösen érdekessé és becsessé teszi a gyűjteményt, a mely e tekintetben, úgy hiszem, egyáltalában páratlan.

A kiadó azzal az ambícióval vállalkozott e gyűjtemény kiadására, hogy azt a nagy

magyar művész nevéhez minden tekintetben méltóvá tegye. Több mint másfél évi lelkiismeretes kísérletek és tetemes nehézségek leküzdése után sikerült is az oly teljesen hű reproductió, melyet az eredetektől megkülönböztetni a szakértő is alig képes. A sokszorozás ezen ritka és a hűség legmagasabb fokát elérő tökélye csak nagy áldozatok árán volt elérhető, oly műintézetek közreműködése mellett, melyek Zichy rajzainak reproductióját oly feladatnak tekintették, mintha azal lettek volna megbízva, hogy egy-egy régi nagy mester metszetét vagy rajzát az amateuroknak és az utókornak megmentsék.

Ezen vállalatom mellett tehát igyekezetemnek egyetlen jutalma csak az lehet, ha a közönségnek is azon élvezeteket fogja nyújtani, mely mindazokat elkesistette, kiknek Zichy rajzait láthatni eddig alkalmuk volt, és ha az irodalom és művészet kedvelőinek pártfogása lehetővé teszi, hogy a millenium alkalmával irodalmunkat egy a maga nemében páratlan diszmuvel gazdagíthassam.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

Haldek Ignác nagykereskedő heti jelentése a „Zombor és Vidéke“ számára.

Vörös heremag. A kereslet ezen cikkben még mindig rendkívül élénk. Nyers árúból még mindig kínálnak kisebb tételeket, melyek rögtön vevőkre találnak. Jegyzünk: nyers árut 55—65 frtig, arankamentesre tisztított árut 65—75 frtig.

Lucernamag: a lefolyt héten élénk keresletnek örvendett, annak dacára az árak csökkentek, mivel a készletek ezen cikkben még mindig meglehetősen nagyok. — Jegyztetik: nyers magyar áru 40—45 frtig, arankamentes áru 50 frtól fölfelé.

Bükköny: a készletek az országban már meglehetősen gyöngék, a kínált tételek 8—8,50 frton könnyen találnak vevőre.

Baltacim: ezen cikkben már gyöngé az üzlet, az árak 11—12 frt között váltakoznak.

Muharmag: emelkedő irányzatot követ, vetési célokra 20—23 frtjával könnyen elhelyezhető.

Rőpamag: rendkívül jó keresletnek örvend, mindazonáltal valószínű, hogy nagy készletek fognak a jövő idényre fölmaradni. Jegyztetik: valódi oberndorfi 30—35 frt, eckendorfi 26—30 frt, olajbogyó-alaku 25—27 frt és bucok 20—25 frt.

Helvidásári-jelentés Witz Mór és Társa szarvasmarha- és juhbizományi üzletéből.

1895. április hó 26-én.

Felhajtatott:

1472 drb	magyar ökör
205	„ szerb ökör
4	„ szerb tehén
458	„ magyar tehén
36	„ bivaly
135	„ bika
44	„ jármás ökör

Utólag felhajtva — „

összesen 2354 drb marha.

A vásár kezdetben élénken indult, de később az irányzat elanyhult és az árak 1—1½ frttal mtrmként csökkentek.

Fizetett: hizott ökör frt 28—31 kivét. 32 szerb ökör frt 24—31 kivét. — szerb tehén —, magyar paraszt ökör 25—27 frt könnyebb minőségű 23—26 tehén 24—29

Time. nervi tonica

Dr. Lieber tanár ideg erősítő elixírje.

Valódi csak a védjeggyel: Kereszt és horgony

Készítették orvosi és hivatalosan hiteltelített előírás szerint M. Fanta gyógyszerárban, Prága. Ezen folyadék sok év óta mint idegerősítő szer el van ismerve. Kiválóan hat gyengeségi állapot, felelem szivdobogás, hátgerincztájás, szédülés, főfájás, rosz emésztés stb. ellen. Tudósítók kívánatra ingyen és bérmentve. Egy üveg ára 1 frt, 2 frt és 3 frt 50. Gyomorbetegeknek a Szt. Jakab gyomorcsöppek mint kitünő, orvosok által ajánlott gyógyszer bebizonyultak. Egy üveg ára 60 kr és 1.20 kr. Kapható minden gyógyszerárban.

VIZKÓR gyógyítható a HYDROPS-ESSENCIÁVAL.

Minden stádiumban biztos, gyors gyógyítás. Eredménytelenség teljesen kizárva. Biztos hatáseret kezeskedik. A t. orvos uraknak használatára sűrűösen ajánlatik. Segély sőt ott, ahol már minden remény megszűnt. Teljes felépülésre elegendő 1—2 üveg ára 3 frt.

Főraktár Salvator gyógyszerár, Pozsonyban. Továbbá kapható Zomborban minden gyógyszerárban, valamint Präger Béla gyógyszerésznél Nagy-Kanizsán, Gruber István Páncsován, Ivó Károly Szabadkán, Hoffmann Béla Ungváron, ugyszintén a birodalom legtöbb gyógytárban.

Elismert legtisztább alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali- és gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor-, és hólyaghurutnál.

Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. szám. — Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs., Heindlhoffer R., Sztrilich Zsigm. stb. stb. kereskedőnél.

KLYTHIA A BŐR ÁPOLÁSÁRA.

Az arcbőr szépítése és finomítása.

Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rozsa-szín vagy sarga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

ZSIRPUDER.

TAUSSIG GOTTLIEB

finom toilette-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára Bécs 1. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legtöbb illatszer-, drogua- és gyógyszerárakban

Legmegbízhatóbb bevásárlási forrás

Tellsch Gáspárnál

Zomborban és Szabadkán.

Képviselőt és gyári raktár világhírű **Kayser, Courir, Olimpia, Durange** és **Touristensafet, Continentál** és **Veiths-Pnematik** **kerékpárok** urak, hölgyek és gyermekek részére.

Nagy raktár összes alkatrészekben lámpák, csöngők, gumik, golyók, speichnik stb.

Javítások gyorsan és olcsón.

Használt kerékpárok becsereztetnek.

A legjobb és legegészségesebb francia ezigaretta-papír a

LE GLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

József Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden tőzsde, papírkereskedésben.

A „Zombor és Vidéke“ könyvnyomdája

kiválóan alkalmas mindennemű nyomtatványok készíttetésére.

A könyvnyomda rövid fennállása alatt létképességének bámulatos jeleit adta. — Nem is szólva arról, hogy a

„Zombor és Vidéke“ és „Bácskai Karczos“-t

hétre-hétre megfelelő alak és terjedelemben, az utóbbit illusztrálva állítja ki, de rövid fél év alatt három nagyszabású mű került ki sajtója alól:

Egy illusztrált „Bácskai Naptár“, melynek minden betűanyagát a nyomda szolgáltatta.

Egy 26 ivre terjedő Pinterits Károly szerzősége alatt megjelent „Könyvviteltan“-t, mely a legkomplikáltabb vonalzó-munkákat tünteti föl.

Dömötör Pál „Őszi rózsák“ című költemény- köteté színes czimlappal s a költő arczképével oly kivitelben, hogy az ország elsőrangú könyvkiadói a legnagyobb elismeréssel szólnak a könyv kiállításáról s szép betűiről.

A „Zombor és Vidéke“ könyvnyomdája

mindezen nagyszabású munkák mellett

óriási plakátokat, szerb és német nyelvű körözüvényeket, üzleti könyveket

s minden rendű s rangú *nyomtatványt* állított elő a közönség teljes meglegedésére.

☛ Általán a **finom nyomdai munkák** tekintetében bármely főváros nyomdával kiállja a versenyt. ☛

A nyomda nem alapított üzérkedés czéljából s kezdettől fogva mai napig vala- mint a jövőben is egyedüli üzleti elve az, hogy csupán

az előállítási költségeket igényli üzleti haszon nélkül.

Hazaflias tisztelettel

a „Zombor és Vidéke“
könyvnyomdája.